

105925

Uoppklarte drap

Krigens likvidas- sjoner

Av Inger Venja, Skien

I Aftenposten i vår sto det at det bare foreligger 22 uoppklarte drap i Norge, derav kun ett i okkupasjonstiden. Da er likvidasjoner åpenbart ikke regnet med. I programserien i april om Gunnar Sønsteby, alias Kjakan, ble nevnt både noen han og Asbjørn Sunde, alias Osvald, «tok». Når vil Hjemmefrontmuseet utlevere listen over de 65 hjemmefronten vedkjenner seg å ha likvidert? Listen er på ingen måte fullstendig.

Det er offentliggjort statistikk over disse 65 ofrene. Bl.a. vedkjenner man seg bare å ha drept to kvinner, én i 1944 og én i 1945.

Statistikken medfører at hverken den 44-årige hustruen til en NS-mann skutt av nordmenn i engelsk uniform påsken 1941 eller fru Rachel Feldmann (51) – slått bevisstløs med stokker, robbet og senket med stener i Skrike-rudtjern i oktober 1942 av dem som hadde påtatt seg å løse henne og mannen til Sverige – er regnet med. Vi kan også utelukke den norske kvinnen på 36 år som i 1944 ble drept i København, fordi det ifølge denne statistikken ikke ble likvidert nordmenn i utlandet.

Men er den likviderte kvinnen i 1944 hun som i mai sto i Oslo sammen med en lege da det kom en på sykkel forbi og skjøt begge? Hun døde. Han overlevde. Etter 4 års fengsel i etterkrigstiden ble han blankt frifunnet.

Eller var det lensmannsfruen (40) i Nedre Eiker som i juni 1944 sammen med sin mann ble drept av en granat

mens hun lå i ektesengen? Den andre granaten havnet heldigvis i gangen og ikke på barneværelset. De to barna på 10 og 12 år glemte nok aldri det synet som møtte dem på foreldrenes soverom. Tyskerne skjøt for øvrig hennes bror.

Eller var det husholdersken fra Kvikne, forlovet med sin arbeidsgiver, som ble bortført av menn i bil i november 1944 og funnet nakkeskutt i Orkla neste vår?

Eller er den kvinnen representantene for «de lovlige myndigheter» erkjenner å ha drept, en helt annen?

Tilsvarende tanker kan man gjøre seg om den likviderte kvinnen i 1945.

Det er aldri blitt tillatt å stille spørsmål ved berettigelsen av disse likvidasjonene. Det er mye som tyder på at slett ikke alle «lovlige likvidasjoner» var like godt begrunnet. Hvem er det man beskytter ved fortsatt å nekte å utlevere listen?